



УДК 342.924 : 63

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ШТРАФ ЯК ВИД САНКЦІЇ ЗА ПРОСТУПКИ У ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.І. ДОЛІНЦЕ,

студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»,
м.Ніжин, Україна

Є.А. ГУРИН,

студент ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»,
м.Ніжин, Україна

Науковий керівник: ГРАБОВЕЦЬКИЙ О.І., старший викладач
ВП НУПіБ України «Ніжинський агротехнічний інститут»,
м.Ніжин, Україна

В даній статті зроблено спробу аналізу доцільності застосування адміністративного штрафу в сучасних умовах, як виду санкції за проступки у галузі сільського господарства.

Ключові слова: адміністративно-правовий примус, адміністративне стягнення, адміністративні санкції, адміністративний штраф, сільське господарство.

Створенням в Україні нового та реформуванням чинного адміністративного законодавства на сучасному етапі є актуальним по причині необхідності забезпечення реалізації закріплених у Конституції України основних прав і свобод громадян; створенням та підтримкою режиму законності у сфері виконавчої влади; механізму державного управління та громадського порядку. Приоритетним у сучасному законодавстві повинно стати те, що метою адміністративних стягнень у галузі сільськогосподарського виробництва є не тільки і не стільки каральна функція, скільки виховання та функція попередження подальшого вчинення правопорушень.

Проблемам дослідження адміністративних правовідносин у сільському господарстві присвячено наукові дослідження таких відомих вітчизняних правників як І. Галаган, А. Герцензон, І. Городецька, Л. Коваль, Ю. Козлов, Т. Коломоєць, В. Курило, В. Олефір, В. Столбовий, В. Сущенко Р.С. Павловський, Л. Попов.

Метою даної статті є спроба здійснення аналізу доцільності застосування в сучасних умовах адміністративного штрафу як виду санкції за проступки у галузі сільського господарства.

Отже, для усвідомлення сутності та призначення адміністративних стягнень (штрафів) у галузі сільського господарства необхідно визначитися взагалі з поняттям адміністративний примус.



Адміністративно-правовий примус – це система заходів психологічного або фізичного впливу на свідомість і поведінку людей з метою досягнення чіткого виконання встановлених обов'язків, розвитку суспільних відносин у рамках закону, забезпечення правопорядку і законності, які застосовуються як при правопорушенні, так і з інших підстав [1, с. 6].

Зовнішніми формами прояву адміністративно-правового примусу виступають його заходи. Класифікації їх в адміністративно-правовій літературі приділено достатньо уваги. Традиційним в адміністративно-правовій доктрині є поділ адміністративно-правових примусових заходів на заходи фізичного і психічного (психологічного) впливу [2, с. 297; 3, с. 51-52].

Залежно від способу охорони правопорядку всі заходи адміністративно-правового примусу поділяють на адміністративні стягнення, заходи адміністративного припинення та заходи адміністративного запобігання [4, с. 62-63]. Запропонована класифікація логічна, оскільки послідовність застосування саме така: спочатку – заходи запобігання, потім – заходи припинення правопорушень, і лише коли вони не досягли своєї мети і особа вчинила адміністративний проступок, до неї можуть бути застосовані адміністративні стягнення.

Адміністративні санкції, являючи собою складову частину адміністративного примусу, застосовуються в межах інституту адміністративної відповідальності, яка настає за вчинення особою адміністративного правопорушення.

Адміністративне стягнення, як матеріальний вияв адміністративної відповідальності, як негативний правовий наслідок неправомірної поведінки особи, яка повинна відповісти за свій протиправний вчинок і понести за це відповідне покарання у вигляді певних несприятливих заходів морального, матеріального та фізичного впливу – є останньою ланкою в системі заходів адміністративного примусу [5, с. 23].

Усі стягнення тісно пов'язані між собою й утворюють єдину систему. Їх насамперед об'єднує єдина мета: захист правопорядку, виховання осіб, що вчинили адміністративні проступки, у дусі дотримання законів, а також попередження вчинення нових проступків як самим правопорушником, так і іншими особами [6, с. 67].

Поширеною в галузі адміністративного права є класифікація видів адміністративних стягнень: попередження, штраф, позбавлення окремих прав, адміністративний арешт, конфіскація певного майна, заслання, вислання, виправні роботи, позбавлення волі, відсторонення від посади, заборона робіт, підвищення розміру податку, особливий режим кредитування тощо [7, с. 197].

Аналіз адміністративних санкцій за проступки у галузі сільського господарства дає підстави стверджувати, що найпоширенішим адміністративним стягненням за ці правопорушення є штраф. Взагалі штраф найбільш застосовуваний серед усіх видів адміністративних стягнень.



Адміністративний штраф це універсальний вид адміністративного стягнення, один з найпоширеніших видів юридичних штрафних санкцій, якому притаманні загальні риси штрафної (каральної) санкції й певні специфічні ознаки: розмаїття суб'єктів до яких застосовується штраф, порівняно невеликі розміри, досить спрощений порядок застосування, значний виховний, попереджувальний, репресивний потенціал, оперативність процедури стягнення [8, с. 208].

Штраф, як адміністративне стягнення, передбачено практично за будь-яке адміністративне правопорушення, зокрема і у галузі сільського господарства. Виняток становить ст. 108 КУпАП – грубе порушення механізаторами правил технічної експлуатації тракторів, комбайнів, інших самохідних сільськогосподарських машин і правил техніки безпеки під час їх експлуатації, яке тягне позбавлення права керування цими машинами.

Розмір штрафів залежить від офіційно встановленого неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Мінімальний розмір штрафу за порушення у сфері сільського господарства 0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян, що передбачений за проїзд по посівах або насадженнях на гужовому транспорті (ст. 104 КУпАП) та порушення правил щодо карантину тварин, інших ветеринарно-санітарних вимог, передбачених Законом України „Про ветеринарну медицину”, іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з епізоотіями (ст. 107 КУпАП). Максимальний розмір штрафу за злочини у галузі сільського господарства – сто п'ятдесят неоподатковуваних мінімум доходів громадян, що передбачено за порушення законодавства про племінну справу у тваринництві, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі самі порушення.

Штраф за характером впливу на особу є безумовно майновим стягненням. За дією в часі штраф є одномоментним або разовим стягненням.

У юридичній літературі визначають найбільш характерні ознаки штрафу, а саме:

- а) штраф – це завжди державний примус;
- б) його застосування означає обмеження майнових інтересів винних осіб;
- в) штраф є одномоментним стягненням;
- г) особливістю адміністративного штрафу є те, що він не має компенсаційного характеру.
- д) публічний характер штрафу [8, с. 26].

Як висновок слід зазначити, що проведене дослідження підтверджує, що сьогодні існує значна кількість нормативно-правових актів, що регулюють питання накладення адміністративних стягнень на винних осіб у галузі сільського господарства. У процесі реформування адміністративного законодавства необхідно систематизувати та узагальнити вже існуючі норми права, привести їх у відповідність з теоретичними засадами адміністративно-



правової науки. При цьому у разі реформування адміністративного законодавства слід мати на увазі, що метою адміністративних стягнень є не тільки і не стільки каральна функція, скільки виховання та функція попередження подальшого вчинення правопорушень. Тому органи та уповноважені особи, які в межах своєї компетенції здійснюють адміністративне провадження, повинні дотримуватися принципу верховенства права. Дія цього принципу означає панування права у суспільному житті країни, пріоритет його норм, які визначають і забезпечують соціальну справедливість. Оскільки штраф завжди був і залишається найпоширенішим видом адміністративного стягнення, що пояснюється наявністю низки специфічних матеріальних та процесуальних властивостей, а законодавство України про адміністративні штрафи формувалося протягом тривалого часу, на сьогоднішній день воно є великим за обсягом та розгалуженим. Це, у свою чергу, значно ускладнює його застосування. З метою усунення зазначених недоліків було б доцільним усунути розпорошеність штрафних норм (санкцій) у багатьох законодавчих актах і зосередити їх виключно у КУпАП.

Література

1. Битяк Ю.П., Зуй В.В., Комзюк А.Т. Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність: Конспект лекцій. – Харків: Укр. юрид. академія, 1994. – 44 с.
2. Административное право: Учебник / Под ред. Ю.М. Козлова, Л.Л. Попова. – М.: Юристъ, 1999. – 728 с.
3. Братусь С.Н. Юридическая ответственность и законность (очерк теории). – М.: Городециздат, 2001. – 208 с.
4. Веремеенко И.И. Административно-правовые санкции. – М.: Юрид. лит., 1975. – 192 с.
5. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України: Навчальний посібник. – К.: Українська академія внутрішніх справ, 1995. – 79 с.
10. Гладун З.С. Адміністративне право України: Опорні конспекти лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 152 с.
11. Бахрах Д.Н. Советское законодательство об административной ответственности: Учеб. пособие – Пермь: Изд. Пермск. гос. ун-та им. А. М. Горького, 1969. – 344 с.
12. Коломоєць Т.О. Штрафи за законодавством про адміністративні правопорушення України: Монографія. – Запоріжжя: „ВЕРЖЕ”, 2000. – 241 с.

Административный штраф как вид санкции за проступки в отрасли сельского хозяйства

Долинце А. И., Гурин С. А.



В данной статье сделана попытка анализа целесообразности применения административного штрафа в современных условиях, как виду санкции за проступки в отрасли сельского хозяйства.

Ключевые слова: *административно-правовое принуждение, административное взыскание, административные санкции, административный штраф, сельское хозяйство.*

Administrative fine as type of approval for misconducts in industry of agriculture

Dolintse O.I., Huryn E.A.

In this article given it a shoot analysis of expediency of application of administrative fine in modern terms, as type of approval for misconducts in industry of agriculture.

Keywords: *административно-правовое compulsion, administrative penalty, administrative approvals, administrative fine, agriculture.*